

Stockholms kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Askebyskolan
belägen i Stockholms kommun

Tillsyn i Askebyskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stockholms kommun under våren 2016. Askebyskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 16 februari 2016 och den 18 februari 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 3

Av Skolverkets nationella databas (SIRIS) framgår att delprovresultaten på de nationella ämnesproven i svenska som andraspråk läsåret 2014/15 var högre än för riket. Resultaten på de olika delproven i ämnet matematik var högre än för riket på samtliga delprov utom två.

Av skolans egen redovisning för läsåret 2014/15 framgår att 100 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven i de samhällsorienterande ämnena och i de naturorienterande ämnena. I ämnet svenska som andraspråk uppnådde 78 procent av eleverna kunskapskraven och i ämnet matematik 81 procent av eleverna.

Årskurs 6

Den genomsnittliga betygspoängen i terminsbetygen per ämne i årskurs 6 våren 2015 var enligt uppgifter i SIRIS lägre än rikets i alla ämnen, med undantag för ämnena svenska som andraspråk och modersmål. Den största skillnaden i genomsnittligt betygspoäng återfinns i ämnet hem- och konsumentkunskap där eleverna i Askebyskolans årskurs 6 når 6,9 poäng i jämförelse med riksgenomsnittet som är 13,6 poäng.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-06-15
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att den studie- och yrkesorienterande verksamheten vid Askebyskolan inte tillgodoser elevernas behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att senast den 15 juni 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att det vid skolan bedrivs en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser elevernas behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att den studie- och yrkesorienterande verksamheten inte tillgodoser elevernas behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Den plan för studie- och yrkesvägledning som finns på skolan är ännu inte helt implementerad, och det är beroende av vilken lärare eleverna har om de får sina behov av studie- och yrkesvägledning tillgodosedda eller inte. Det finns ingen på skolan som är utsedd att bevaka den studie- och yrkesvägledande verksamheten som ska bedrivas eller anlägga ett sådant perspektiv på undervisningen i skolan.

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att samverka mellan skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Rektorn har även ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning.

Det framgår av skriftlig dokumentation som rektorn inkommit med till Skolinspektionen att det inte finns någon studie- och yrkesvägledare anställd på skolan. Rektorn har även inkommit med en plan för studie- och yrkesvägledning, daterat den 15 december 2015, av vilken det bland annat framgår skolans vision, om hur skolpersonalen ser på studie- och yrkesvägledning, hur arbetet med studie- och yrkesvägledning ska ske samt vad detta arbete ska resultera i för eleverna. Planen innehåller även författningstext om studie- och yrkesvägledning, definition av begreppet studie- och yrkesvägledning, en aktivitetsplan och ansvarsfördelning för respektive årskurs och uppgift om att uppföljning och utvärdering av planen ska ske varje läsår.

I Skolinspektionens intervjuer med lärarna på skolan framkommer dock att det varierar i vilken utsträckning lärarna arbetar med studie- och yrkesvägledning för eleverna. Några lärare uppger att de inte arbetar med studie- och yrkesvägledning överhuvudtaget, medan andra uppger att de aktivt arbetar med detta. Någon enstaka lärare uttrycker att det för hen är främmande att överhuvudtaget arbeta med studie- och yrkesvägledning för så unga elever som de elever som går på skolan.

I Skolinspektionens intervju med skolans arbetslagsledare framkommer att eleverna på skolan har ett stort behov av studie- och yrkesvägledning för att kunna diskutera skola, utbildning och arbetsliv. Lärarna och arbetslagledarna uttrycker i intervjuerna uppskattning över att rektorn har påbörjat ett arbete med hur man ska jobba med studie- och yrkesvägledning på skolan. Rektorn uppger i intervju att den studie- och yrkesvägledning som eleverna får är för beroende av vilken lärare eleverna har och i för liten utsträckning knuten till skolans organisation av arbetet med studie- och yrkesvägledning. Rektorn uppger även att det varierar mellan klasserna vilken information eleverna får inför det språkval som eleverna ska göra inför årskurs 6.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten i Askebyskolan inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten, föreläggs Stockholms kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivet lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys

Beslut

2016-04-18

8 (10)

Dnr 43 - 2015:10025

av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Andreas Mehnert
Beslutsfattare

Simon Törnvall
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Askebyskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Askebyskolan

Askebyskolan omfattar förskoleklass samt årskurserna 1-6 och är belägen i stadsdelen Rinkeby-Kista, i Stockholms kommun. Skolan leds av en rektor som påbörjade sitt uppdrag inför läsåret 2015/16. Rektorn ansvarar även för den grundsärskoleverksamhet som bedrivs på skolan.

Detta beslut avser endast den tillsyn som genomförts på verksamheten för förskoleklass och grundskola.